

Sygn. akt *XVC 595/12*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Gdańsk, dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Weronika Klawonn

Protokolant: st.sekr.sąd. Magdalena Florian

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2015 roku na rozprawie

sprawy z powództwa J. K. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. i Skarbowi Państwa (...)w W.

o zapłatę

1. podwyższa rentę należną powodowi J. K. (1) począwszy od listopada 2010 r. do kwoty 2235 zł. (dwa tysiące dwieście trzydzieści pięć złotych) płatną z góry do dnia 10-go każdego miesiąca i w związku z tym zasądza od pozwanego Skarbu Państwa (...)w W. na rzecz powoda J. K. (1):

- kwotę 11810 zł. tytułem renty za okres od listopada 2010 r. do sierpnia 2011 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty,

- kwotę po 1181 zł. miesięcznie za okres od września 2011 r. do czerwca 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po wymagalności poszczególnych rat tj. od dnia 11-go każdego kolejnego miesiąca do dnia zapłaty,

- kwotę 2235 zł. miesięcznie za okres od lipca 2014 r. do stycznia 2015 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po wymagalności poszczególnych rat tj. od dnia 11-go każdego kolejnego miesiąca do dnia zapłaty,

- kwotę 2235 zł. miesięcznie począwszy od lutego 2015 r. płatną do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia płatności,

2. w pozostałej części powództwo w zakresie żądania renty wobec Skarbu Państwa (...)w W. oddala,

3. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa (...)w W. na rzecz powoda J. K. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę 100000 zł. (sto tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,

4. oddala powództwo wobec pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W.,

5. zasądza od powoda J. K. (1) na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej kwotę 2400 zł. (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

6. kosztami procesu obciąża pozostałe strony w następujący sposób:

- powoda J. K. (1) w 87%

- pozwanego Skarb Państwa (...)w W. w 13%

ich szczegółowe wyliczenie pozostawiając referendarzowi sądowemu .

UZASADNIENIE

I. *Stanowiska i żądania stron*

I.1. Żądanie powoda J. K. (1) zawarte w pozwie wniesionym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. (pozwanemu ad. 1) oraz Skarbowi Państwa – (...) w W. (pozwanemu ad. 2):

I.1.1. podwyższenie renty z kwoty 1054 zł do kwoty 3186 zł miesięcznie płatnej przez pozwanych ad. 1 i ad. 2 solidarnie z góry do rąk powoda do każdego 10-ego dnia miesiąca począwszy od 12 listopada 2010 roku wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia z zapłatą raty świadczenia, z tym zastrzeżeniem, że odpowiedzialność pozwanego ad. 1 za szkodę jest ograniczona do wysokości sumy gwarancyjnej wynikającej z polisy odpowiedzialności cywilnej pozwanego ad. 2, tj. 300000 zł;

I.1.2. zasądzenie od pozwanego ad. 2 kwoty 800000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia zasądzenia do dnia zapłaty;

I.1.3. zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

I.2. Stanowisko powoda K. K. w sprawie żądania podwyższenia renty

I.2.1. W dniu 30 marca 2003 roku w R. 17-letni wówczas powód doznał ciężkich obrażeń ciała w związku z akcją ratowniczo-gaśniczą pożaru łąki, do której został wezwany przez J. Z. (1) – funkcjonariusza pozwanego ad. 2. Powód został poproszony o przytrzymanie prądownicy linii szybkiego natarcia, włączając pompę nawadniającą wąż. Powód nie utrzymał prądownicy będącej pod ciśnieniem i wpadł pod wpływem jej działania do zagłębienia terenu na zerwany przewód linii energetycznej będący pod napięciem. Powód został porażony prądem, co spowodowało utratę przytomności i ustanie podstawowych funkcji życiowych, trwałe, rozlane uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego. Powód na skutek wypadku zapadł w śpiączkę na ponad pięć tygodni, nie był w stanie poruszać się ani mówić, utracił pamięć bieżącą.

I.2.2. Sąd Rejonowy w Wejherowie uznał J. Z. (1) winnym nieumyślnego spowodowania u powoda ciężkiego uszczerbku na zdrowiu oraz narażenia jego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia i został skazany na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres trzech lat. Wyrok uprawomocnił się. J. Z. (1) naruszył również przepisy rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków bhp służby strażaków oraz zakresu ich obowiązywania w stosunku do innych osób biorących udział w akcjach ratowniczych, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej. J. Z. (1) nie był w szczególności osobą uprawnioną do włączenia jakiejkolwiek osoby do działań ratowniczych, nie uzyskał zgody funkcjonariusza kierującego akcją w tym dniu na powierzenie czynności ratowniczych osobie postronnej. Funkcjonariusz (...) nie powinien powierzać prądownicy osobie nie potrafiącej ocenić zagrożenia porażenia prądem elektrycznym, nie mającej odpowiedniej odzieży zabezpieczającej.

I.2.3. Powód wciąż jest niesprawny fizycznie i umysłowo – samodzielne chodzenie jest dla niego bardzo uciążliwe, ma trudności z mówieniem, pamięcią, wymaga stałej opieki, pomocy i nadzoru we wszystkich czynnościach życia codziennego. W związku z tym jego rodzice muszą ponosić zwiększone koszty utrzymania. Można je szacunkowo określić na kwotę 800 zł miesięcznie – pozwany ad. 1 uznał ich zasadność, wypłaca powodowi rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości 800 zł miesięcznie, płatną kwartalnie.

I.2.4. Powód domaga się podwyższenia wypłacanej przez pozwanego ad. 1 renty z tytułu zwiększonych potrzeb do wartości uwzględniającej dalszą szkodę w postaci utraconych zarobków. Na skutek doznanych obrażeń powód nie był w stanie kontynuować nauki, zdobyć odpowiedniego wykształcenia, podjąć pracy zawodowej. Powód został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy, otrzymał rentę socjalną. Po pewnym czasie ZUS przyznał powodowi na jego wniosek rentę okresową z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w szczególnych okolicznościach począwszy od 1 listopada 2009 roku. Wysokość renty jest nieco wyższa.

I.2.5. Powód w chwili utraty zdolności zarobkowania nie był nigdzie zatrudniony. Dlatego też należy wziąć pod uwagę normalny w danych okolicznościach rozwój kariery zawodowej. Powód zamierzał udać się na studia o profilu wojskowym, zostać oficerem wojska polskiego. W chwili wniesienia pozwu powód miał 25 lat, więc w normalnym biegu wypadków miałby już wykształcenie wyższe wojskowe, pozostawałby podporucznikiem. Aktualne wynagrodzenie osoby posiadającej taki stopień wojskowy wynosi 3116 zł netto. Wobec tego renta powinna wynosić (3116 – 730,27 zł), co w zaokrągleniu daje kwotę 2386 zł. Do tej kwoty należy dodać otrzymywaną już przez powoda kwotę 800 zł albowiem wciąż nie zmienił się wymiar jego zwiększonych potrzeb.

I.2.6. Powód wezwał pozwanego ad. 1 do podwyższenia renty. Pozwany ad. 1 uznał co do zasady wnioskowane roszczenie, zakwestionował wysokość żądanej renty wyrównawczej uznając ją do kwoty 254 zł. Od listopada 2010 roku podjęto wypłatę renty w wysokości 1054 zł z tytułu zwiększonych potrzeb i utraconych zarobków. W konsekwencji należało obniżyć żądane roszczenie o kwotę 254 zł. Powód wnosi o podwyższenie renty z kwoty 1054 zł do 3186, tj. o 2132 zł.

I.2.7. Pozwani ponoszą odpowiedzialność in solidum, jednak odpowiedzialność pozwanego jest ograniczona do wysokości sumy gwarancyjnej 300000 zł.

I.3. Stanowisko powoda w sprawie żądania zadośćuczynienia

I.3.1. Powód za pośrednictwem swojego pełnomocnika w piśmie z dnia 28 września 2007 roku wezwał pozwanego ad. 1 do zapłaty odszkodowania w wysokości 16982,25 zł oraz zadośćuczynienia w wysokości 1000000 zł. W odpowiedzi na przesądowe wezwanie do zapłaty pozwany ad. 1 wypłacił powodowi kwotę 200000 zł tytułem uznanej części zadośćuczynienia oraz kwotę 13602,89 zł tytułem zwrotu uznanych kosztów leczenia. Z uwagi na to, że pozwany nie uwzględnił roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia w pełnej wysokości, powołując się na ograniczenie odpowiedzialności, pełnomocnik powoda wystosował bezpośrednio do pozwanego ad. 2 wezwanie do uiszczenia zadośćuczynienia w pozostałej części. Pozwany ad. 2 do dnia dzisiejszego nie dokonał zapłaty.

I.3.2. Żądana kwota 800000 zł tytułem pozostałej części zadośćuczynienia jest kwotą adekwatną do krzywdy i cierpienia doświadczonego przez powoda w wyniku wypadku z 30 marca 2003 roku. Zadośćuczynienie obejmuje wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości. Ma ono charakter całościowy, powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doświadczoną przez poszkodowanego. Zadośćuczynienie powinno mieć w szczególności odczuwalną wartość ekonomiczną. Powód jest na trwale wyłączony z normalnego życia. Istnieje konieczność sprawowania nad powodem stałej opieki i pielęgnacji. U powoda występują stany depresyjne, lękowe, poczucie nieprzydatności i bezradności życiowej. Powód nie może zdobyć wykształcenia i wymarzonej pracy, założenia rodziny. Miarą zadośćuczynienia powinna być również długotrwała hospitalizacja, wielokrotne zabiegi i operacje (np. przeszczep skóry). Skutki wypadku okazały się bardzo trwałe.

I.4. Żądanie i stanowisko pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W.

I.4.1. Pozwany ad. 1 wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

I.4.2. W uzasadnieniu swojego żądania pozwany wskazał, że w okresie od 1 stycznia 2003 roku do 31 grudnia 2003 roku ubezpieczał od odpowiedzialności cywilnej pozwanego ad. 2 Suma gwarancyjna za jedno zdarzenie wyniosła 300000 zł. Do dnia 25 sierpnia 2013 roku pozwany ad. 1 wypłacił powodowi: 200000 zł tytułem zadośćuczynienia, 13602,89 zł tytułem udokumentowanych kosztów leczenia, 53994 zł tytułem renty, co łącznie daje kwotę 267596,89 zł. Powyższe kwoty są adekwatne do stanu faktycznego sprawy. Jednocześnie pozwany ad. 1 podniósł, że do wyczerpania sumy gwarancyjnej pozostało 32403,11 zł i kwota ta, zakładając, że renta byłaby wypłacana w kwocie żądanej przez powoda, wyczerpie się do lipca 2012 roku.

I.4.3. W piśmie procesowym z dnia 18 stycznia 2013 roku pozwany ad. 1 wskazał, że na dzień sporządzenia pisma do wyczerpania sumy gwarancyjnej pozostała kwota 16593,11 zł.

I.4.4. Podczas rozprawy w dniu 29 stycznia 2015 roku pełnomocnik pozwanego ad. 1 złożył oświadczenie o zaprzestaniu płatności renty w II kwartale 2014 roku z uwagi na wyczerpanie sumy ubezpieczenia.

I.5. Żądanie i stanowisko pozwanego Skarbu Państwa(...)w W.

I.5.1. Pozwany ad. 2 wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, przy czym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa.

I.5.2. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany ad. 2 wskazał na bezzasadność zgłoszonych przez powoda w stosunku do niego roszczeń. Zaprzeczył przy tym wszelkim twierdzeniom powoda za wyjątkiem twierdzeń wprost przyznanych w toku procesu.

I.5.3. Jako bezsporne pozwany ad. 2 uznał okoliczności zdarzenia oraz prawomocne skazanie osoby winnej. Ponadto pozwany ad. 2 nie zakwestionował faktu, że pozwany ad. 1 wypłacił powodowi dobrowolnie w ramach zawartej z pozwanym ad. 2 umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zadośćuczynienie za krzywdę doznaną przez powoda.

I.5.4. Wypłacona kwota 200000 zł uwzględniła wszystkie powołane przez powoda w uzasadnieniu pozwu okoliczności, w tym doznane cierpienia fizyczne i psychiczne, długotrwałość procesu leczenia itp.

I.5.5. Najbardziej aktualne dokumenty mające obrazować stan zdrowia powoda pochodzą z 24 września i 12 listopada 2009 roku – sprzed roku od dnia wytoczenia powództwa. Powód nie przedstawił dokumentacji aktualnej. Ponadto powód nie wykazał, aby został uznany za trwale niezdolnego do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS stwierdza okresową niezdolność do pracy).

I.5.6. Pozwany ad. 2 podniósł zarzut przyczynienia się powoda do powstania szkody, który znajduje potwierdzenie w świetle materiału zgromadzonego w sprawie II K 612/03. Powód w trakcie gdy trzymał tzw. prądownicę samowolnie uruchomił zawór spustowy, skutkiem czego ciśnienie wody odrzuciło go do pobliskiego rowu w taki sposób, że upadł na leżący tam zerwany przewód energetyczny, doznając porażenia prądem. Powód potwierdził te okoliczności podczas zeznań do protokołu w sprawie karnej. Sądy obu instancji w poczynionych ustaleniach faktycznych dały wiarę zeznaniom powoda. Zachowanie powoda można zatem ocenić jako nieostrożne i lekkomyślne. Powód w dniu zdarzenia miał 17 lat, więc posiadał zdolność racjonalnej oceny sytuacji. Stopień przyczynienia się powoda był niewątpliwie znaczny. Taka sytuacja uzasadnia miarkowanie świadczeń jemu należnych.

I.5.7. Pozwany ad. 2 zakwestionował zasadność żądania podwyższenia renty do kwoty 3156 zł. Pozwany ad. 1 wypłaca powodowi kwotę 1054 zł miesięcznie, w tym kwotę 800 zł z tytułu zwiększonych potrzeb i kwotę 254 zł z tytułu utraty zdolności do zarobkowania. Powód żąda podwyższenia renty z tego ostatniego tytułu. Powód wysokość żądania uzasadniał tym, że po zakończeniu kształcenia zamierzał zostać oficerem wojska polskiego, w normalnym biegu zdarzeń byłby aktualnie żołnierzem zawodowym w stopniu podporucznika. Brak jest podstaw do obliczenia renty wyrównawczej w takiej wysokości. Powinna ona prowadzić do zrównania sytuacji finansowej poszkodowanego z sytuacją hipotetyczną, w jakiej znajdowałby się, gdyby nie skutki zdarzenia stanowiącego źródło szkody. Sama teoretyczna możliwość wykonywania określonej pracy nie jest wystarczająca do przyjęcia, że poszkodowany rzeczywiście wykonywałby tego rodzaju pracę. Możliwość ukończenia studiów o profilu wojskowym nie stanowi owej sytuacji hipotetycznej. W piśmie przed-procesowym skierowanym do pozwanego ad. 2 powód nie wspominał o młodzięcych planach pozostania żołnierzem zawodowym, co poddaje w wątpliwość twierdzenia powoda w powyższej kwestii. W konsekwencji aktualnie wypłacana powodowi kwota stanowi w ocenie powoda

należytą kompensatę szkód. Taka konstatacja jest tym bardziej trafna, o ile uwzględni się przyczynienie powoda do powstania szkody.

I.5.8. Bez znaczenia dla wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy pozostaje podnoszona kwestia potrzeb w zakresie rehabilitacji i leczenia. Każda z rent opisanych w art. 444 § 2 k.c. cechuje się innymi przesłankami dla jej przyznania.

I.5.9. Powód nie wyjaśnił dlaczego domaga się podwyższenia renty z tytułu utraty zdolności zarobkowania od 12 listopada 2010 roku. W związku z tym pozwany ad. 2 nie mógł się do tego żądania ustosunkować.

I.5.10. Niezrozumiałe jest żądanie powoda zasądzenia podwyższonej renty solidarnie od obu pozwanych, gdy pozwani odpowiadają na zasadzie in solidum.

I.5.11. W piśmie procesowym z dnia 22 listopada 2011 roku pozwany ad. 2 poddał w wątpliwość legitymację bierną Skarbu Państwa w niniejszej sprawie. Powód wywodzi bowiem swoje roszczenie z działań funkcjonariusza (...)w W.. Przepis art. 33a ust. 3 ustawy o samorządzie powiatowym przewiduje, że m.in. komendy (...) są powiatowymi jednostkami budżetowymi. Art. 33b ust. 3 powołanej ustawy zalicza komendy do służb, straży i inspekcji do administracji zespolonej powiatu. Także mienie komend powiatowych (...) jest mieniem właściwego powiatu miasta na prawach powiatu. Dlatego też odpowiedzialność deliktowa za ewentualną szkodę majątkową i niemajątkową powstałą w następstwie działania funkcjonariuszy komend powiatowych (...) obciąża powiat jako jednostkę samorządu terytorialnego nie zaś Skarb Państwa.

I.5.12. W tym samym piśmie procesowym pozwany ad. 2 z ostrożności procesowej podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia o zadośćuczynienie. Co do zasady roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. W przypadku żądanego świadczenia okres przedawnienia wynosił trzy lata od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, nie dłuższy jednak niż dziesięć lat od zdarzenia wyrządzającego szkodę. Powód najpóźniej w dniu 28 września 2007 roku miał świadomość krzywdy doznanej w następstwie zdarzenia i osoby odpowiedzialnej do jej naprawienia. Wobec tego roszczenie o zadośćuczynienie w dacie wytoczenia powództwa (10 stycznia 2011 roku) było już przedawnione.

II. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia

II.1. Powód przed wypadkiem był uczniem Szkoły Podstawowej nr (...) w R., Gimnazjum nr (...) w R., następnie Liceum (...) im. H. R.. Udziałał się w różnych dyscyplinach sportu, osiągał sukcesy w zawodach. Od stycznia 1997 roku był zawodnikiem grającym klubie piłki nożnej C. R., trenował również karate. Uczył się jednak słabo, miał problemy z matematyką. W szóstej klasie szkoły podstawowej nie uzyskał promocji do następnej klasy. W roku szkolnym 1999/2000 powód był zwolniony z zajęć wychowania fizycznego.

Podczas nauki w szkole podstawowej doszło do incydentu, w wyniku którego powód został uderzony kijem „bejsbolowym” przez kibica po meczu piłkarskim.

Po ukończeniu szkoły średniej powód wraz ze swoim kolegą S.B.zamierzali kontynuować naukę w Akademii Marynarki Wojennej albo szkole podoficerskiej, później rozpocząć służbę w wojsku. Pochodził bowiem powód z rodziny z tradycjami wojskowymi.

Dowód: przesłuchanie powoda k. 280,293, zeznania J. K. (2) k. 203, zeznania J. K. (1) k. 457, zeznania S. B.k. 200, zeznania L.B.k. 201, zeznania A. H. k. 202, świadectwa szkolne k.437,182-183,123, dyplomy 124-125, zaświadczenie k. 184;

II.2. Rekrutacja do Szkoły Podoficerskiej w U. składa się z kilku etapów. Na początku weryfikowana jest sprawność fizyczna kandydata, następnie sprawdzian wiedzy z języka angielskiego oraz wiedzy ogólnej, analiza opinii wojskowej

pracowni psychologicznej i dodatkowych badań psychotechnicznych, rozmowa kwalifikacyjna. Punktowane były również oceny na świadectwie maturalnym

Dowód: regulaminy kwalifikacji 2005 i 2006 k. 217-244 i 248-276;

II.3. Kolega powoda S. B. zgodnie ze swoimi planami został pierwotnie przyjęty do Akademii Marynarki Wojennej. Po dwóch semestrach przerwał studia. S. B. odbył zasadniczą służbę wojskową, został żołnierzem zawodowym w randze starszego szeregowego. W 2011 roku S. B. uzyskiwał regularny dochód netto w wysokości 2187 zł.

Dowód: zeznania świadka S. B. k. 200, karta przychodów k. 181, zeznania L. B. k. 201;

II.4. W dniu 30 marca 2003 roku doszło do dynamicznego pożaru traw w R. przy ul. (...) – po przerwaniu linii wysokiego napięcia. Na miejsce zdarzenia przybyła jednostka Państwowej Straży Pożarnej (...). W akcji gaśniczej brał udział J. Z. (1) (ogniomistrz, kierowca wozu bojowego straży pożarnej). Dowódca nakazał zabezpieczenie drogi. J. Z. (1) zamierzał przygotować linię gaśniczą szybkiego napięcia. Podeszło do niego dwóch grzecznych chłopaków – w tym powód. Po krótkiej rozmowie J. Z. (1), pomimo braku uprawnień, dał powodowi do przytrzymania prądownicę. Na miejscu było też wielu gapiów. J. Z. (1) udał się do samochodu gaśniczego uzupełnić autopompę, po powrocie stwierdził, że doszło do wypadku z udziałem powoda. Niezwłocznie zawiadomiono dowódcę, wezwano pogotowie ratunkowe.

Dowód: zeznania świadka J. Z. (1) k. 309, meldunek ze zdarzenia k. 15, analiza akcji ratunkowej k. 126, protokół powypadkowy k. 12;

II.5. Bezpośrednio po zdarzeniu powód w ciężkim stanie został przewieziony do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego Szpitala (...) w W.. Następnie do dnia 16 kwietnia 2003 roku powód przebywał w oddziale anestezjologii i intensywnej terapii. Rozpoznano stan po reanimacji w przebiegu porażenia prądem wysokiego napięcia, głęboką ranę oparzeniową podudzia prawego, ranę oparzeniową podudzia prawego, rozlane uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego. Wdrożono intensywne leczenie. Uzyskano poprawę stanu ogólnego. W dniu 11 kwietnia 2003 roku wykonano tracheotomię. W dniu wypisu z oddziału pacjent pozostawał w stabilnym stanie.

Kolejny okres, tj. do dnia 4 czerwca 2003 roku powód spędził na oddziale chorób wewnętrznych. Wykonano kolejne badania tomografii komputerowej głowy, przeprowadzono konsultacje neurologiczne, chirurgiczną. Pacjenta wypisano do domu z zaleceniem farmakoterapii, dalszym leczeniem w oddziale rehabilitacji.

Dowód: karty informacyjne k. 16-18;

II.6. Po wybudzeniu ze śpiączki farmakologicznej nie było z powodem zbyt wiele kontaktu, rodzina musiała Jemu wszystko przypominać, pokazywać zdjęcia. Powód musiał na nowo uczyć się liczenia, mówienia.

Dowód: zeznania J. K. (2) k. 203;

II.7. W sprawie przedmiotowego wypadku Sąd Rejonowy w Wejherowie pod sygn. akt IIK 612/03 prowadził postępowanie karne przeciwko J. Z. (2). Wyrokiem z dnia 30 listopada 2006 roku oskarżony został uznany winnym tego, że w dniu 30 marca 2003 roku w R., w czasie wykonywania czynności kierowcy samochodu bojowego (...) dopuścił do udziału w czynnościach przez prośbę o pomoc i wydanie decyzji trzymania prądownicy linii szybkiego natarcia znajdującej się pod ciśnieniem w rejonie zagrożenia prądem z zerowego przewodu linii energetycznej 17-letniego nie przeszkolonego w wymaganym zakresie powoda, który nie utrzymał w/w prądownicy i wpadł pod wpływem jej działania do zagłębienia terenu na przewód linii energetycznej będący pod napięciem, w wyniku czego został porażony prądem i doznał obrażeń ciała realnie zagrażających życiu w postaci stanu śmierci klinicznej, obrzęku mózgu z utratą przytomności, rozlanego uszkodzenia centralnego układu nerwowego z encefalopatią, drążącej rany oparzeniowej podudzia prawego, uszkodzenia prawego nerwu strzałkowego oraz rany oparzeniowej podudzia lewego,

tj. o przestępstwo z art. 156 § 1 1 § 2 k.k. w zb. z art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Apelacja wywiedziona przez oskarżonego została uznana przez Sąd Okręgowy w Gdańsku za oczywiście bezzasadną.

Dowód: wyroki Sądów karnych k. 8-11 oraz dołączone akta sprawy sygn. akt IIK 612/03;

II.8. Powód od dnia 29 czerwca do 25 lipca 2003 roku przebywał na pododdziale rehabilitacji (...) Szpitala (...) w K.. Stosowano leczenie farmakologiczne oraz intensywną rehabilitację. Pacjenta wypisano z zaleceniami dalszej opieki neurologicznej i chirurgicznej, rehabilitacyjnej. Stan zdrowia powoda pomimo zastosowanego leczenia i rehabilitacji przez dłuższy okres (do stycznia 2005 roku) nie ulegał wyraźnej poprawie. Rokowania co do powrotu powoda do sprawności wciąż pozostawały niepomyślne. W pierwszym okresie bezpośrednio po wypadku powód był narażony na realną utratę życia.

Dowód: zaświadczenie lekarskie [k. 42], karta wypisowa [k. 55] oraz opinie sądowo-lekarskie [k. 190,306] dołączone do akt sprawy sygn. akt IIK 612/03;

II.9. Z uwagi na odniesione obrażenia oraz stan zdrowia powód został uznany od dnia 17 stycznia 2008 roku za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Orzeczenie lekarza orzecznika ZUS ma charakter okresowy i aktualnie zostało przedłużone do dnia 31 stycznia 2015 roku. Powód w dniu 14 stycznia bieżącego roku złożył wniosek o dalsze przedłużenie wydanego w jego sprawie orzeczenia.

Ponadto w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS z dnia 28 grudnia 2009 roku u powoda stwierdzono 90% długotrwały uszczerbek na zdrowiu spowodowany skutkami wypadku w szczególnych okolicznościach.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności zaliczył powoda do znacznego stopnia niepełnosprawności z przyczyn neurologicznych oraz ruchowych na okres do dnia 3 maja 2016 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych początkowo przyznał powodowi uprawnienie do renty socjalnej. Od listopada 2008 roku zmieniono rodzaj przyznanego świadczenia na rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w szczególnych okolicznościach. Wysokość renty określono na kwotę 810,12 zł miesięcznie.

Dowód: orzeczenia lekarzy orzeczników ZUS k. 27,120,196, wniosek powoda k. 462, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k. 197;

II.10. W piśmie z dnia 28 września 2007 roku powód zwrócił się do pozwanego ad. 1 z żądaniem odszkodowania w kwocie 16982,25 zł, obejmującego wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała i rozstrojem zdrowia, jakich doznał powód w wyniku wypadku z dnia 30 marca 2003 roku spowodowanego przez ubezpieczonego funkcjonariusza (...) J. Z. (1) oraz zadośćuczynienia w kwocie 1000000 zł za cierpienie i krzywdę jakiej doznał powód w wyniku powyższego wypadku.

Pozwany ad. 1 uznał swoją odpowiedzialność co do zasady albowiem w dniu zdarzenia obejmował sprawcę zdarzenia ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej. Pozwany ad. 1 przyznał powodowi kwotę 200000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz 13602,89 zł tytułem udokumentowanych kosztów leczenia. Ponadto w celu ustalenia renty na przyszłość pozwany zwrócił się do powoda o uszczegółowienie i udokumentowanie wydatków związanych z leczeniem i rehabilitacją następstw powypadkowych, podanie miesięcznych wydatków.

W dalszej korespondencji pomiędzy stronami pozwany ad. 1 zawiadomił powoda o przyznaniu świadczenia rentowego w wysokości 800 zł miesięcznie począwszy od czerwca 2006 roku. Za okres do 30 września 2008 roku wypłacono kwotę 22400 zł tytułem skapitalizowanej renty. Poinformowano również, że pozwany ad. 1 nie uznaje w całości kosztów leczenia albowiem w jego ocenie nie wszystkie leki miały związek z leczeniem obrażeń powypadkowych.

Dowód: korespondencja stron k. 37-40 i 193-194;

II.11. W piśmie z dnia 16 stycznia 2008 roku powód zwrócił się do Komendanta (...)w W. o zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 800000 zł oraz renty w wysokości 2500 zł miesięcznie płatnej dożywotnio na przyszłość, tj. po wyczerpaniu

sumy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ad. 1 z góry przelewem na rachunek bankowy poszkodowanego do dnia 10-ego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia z zapłatą raty świadczenia – z tytułu zwiększonych potrzeb poszkodowanego w wyniku uszczerbku na zdrowiu spowodowanego wypadkiem z dnia 30 marca 2003 roku. W odpowiedzi na powyższe Komendant Powiatowy (...) w W. poinformował o podjęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie żądań powoda.

Dowód: korespondencja pomiędzy powodem a (...) k. 40-43, 192,

II.12. W piśmie z dnia 5 listopada 2010 roku powód zwrócił się do pozwanego ad. 1 o podwyższenie renty z kwoty 800 zł do kwoty 3186 zł płatnej do każdego 10-ego dnia miesiąca począwszy od 11 listopada 2010 roku wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia z zapłatą raty świadczenia. Pozwany ad. 1 uznał żądanie co do zasady, jednakże nie zgodził się na proponowaną wysokość. Przyznał powodowi kwotę 1054 zł miesięcznie.

Dowód: korespondencja stron k. 32-36;

II.13. Powód w wyniku zdarzenia doznał oparzenia kończyn dolnych z rozległym zbliźnowaczeniem kończyn dolnych zw. lewej i uszkodzenia nerwu strzałkowego prawego. Obecnie skutkuje to znacznego stopnia niedowładem i przykurczem ścięgna Achillesa z następowym zaburzeniem chodu. W trakcie reanimacji powoda doszło do niedotlenienia i obrzęku mózgu po stronie prawej a także uszkodzenia struktur głębokich (ognisko w rdzeniu przedłużonym). Po wypadku rozpoznawano niedowład cztero-kończynowy, objawy mózdkowe pod postacią ataksji. Obecnie niedowład dotyczy kończyny dolnej prawej, przebyłym uszkodzeniu nerwu strzałkowego na skutek zaburzeń w dole podkolanowym. Wciąż utrzymują się objawy mózdkowe pod postacią ataksji, zwłaszcza kończyn dolnych i zaburzeń równowagi. W konsekwencji u powoda rozpoznano stan po porażeniu prądem w październiku 2003 roku pod postacią encefalopatii pourazowej i uszkodzenia nerwu strzałkowego prawego. Powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy, zaliczono go do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Jego aktualny stan zdrowia neurologicznego nie jest prawidłowy i wyraża się przede wszystkim zaburzeniami chodu na skutek niedowładu prawej stopy a także zaburzeniami mózdkowymi. Niepełność kończyn górnych jest zaś spowodowana objawami ataksji głównie po stronie lewej. Zaburzenia są związane przyczynowo z uszkodzeniem tkanki mózgowej na skutek niedotlenienia struktur mózgowych w wyniku rażenia prądem. Nie stwierdzono natomiast zaburzeń mowy pochodzenia mózgowego pod postacią afazji czy dyzartrii, kontakt słowny pozostawał prawidłowy, nie występowały cechy mowy mózdkowej.

Dowód: zaświadczenia lekarskie k. 26,133,134, opinia biegłego sądowego w zakresie neurologii k. 350;

II.14. U powoda zdiagnozowano zespół płata czołowego. Związane są z tym trudności z planowaniem, przewidywaniem, organizacją, mniejsza wytrwałość w realizacji zadań, w których gratyfikacja jest oddalona w czasie, pokonaniem pojawiających się trudności, ukończeniem szkoły. Powód ma zmienione zachowanie emocjonalne – drażliwość, nieuzasadnione sytuacyjnie – gniew, radość, zmienność nastrojów. Zaburzone albo zwolnione jest tempo i zborność wypowiedzi werbalnych, rozwlekłość, nadmierne włączanie, lepkość, ufiksowanie się na określonym wątku. Na trudności związane z omawianą diagnozą nakładają się trudności w zakresie selektywności uwagi i pamięci. Generalnie trudności powoda są rozległe, może jemu być trudno osiągnąć nowe umiejętności. Wymagałby bardzo wielu powtórzeń, obecnie szybko się zniechęca. Rokowania nie są pomyślne.

Zaburzenia psychologiczne pozostają w związku przyczynowym z obrażeniami, jakich doznał w 2003 roku. Wynik przesłuchań powoda w niniejszej sprawie nie wyklucza zaburzeń pamięci – powód jedynie odpowiada na pytania, wspierając się, budując odpowiedzi wyrazami zawartymi w pytaniu. Generalnie jego odpowiedzi nie powinny być bazą do decyzji procesowych, gdyż jest to jedynie wyuczony, poznany z przekazu otoczenia, przebieg zdarzenia a nie faktyczne wspomnienie powoda powstałe w wyniku przebytego doświadczenia.

Dowód: opinia biegłego sądowego w zakresie psychologii k. 387;

II.15. Powód w latach 2009-2010 korzystał z pomocy logopedy w R. z uwagi na trudności w porozumiewaniu się, wadę wymowy. Efekt terapii pozostawał mało stabilny. Nie osiągnięto pełnego usprawnienia pacjenta.

Dowód: przesłuchanie powoda 280,293,, zeznania świadka A. H. k. 202, opinia logopedyczna k. 190, zaświadczenie lekarskie k. 25;

II.16. Po wypadku powód, nie powrócił do aktywności sprzed tragicznego zdarzenia. Kontynuuje rehabilitację poprzez ćwiczenia na siłowni (trzy razy w tygodniu przy wsparciu trenera; miesięczny koszt 80 zł).

Dowód: przesłuchanie powoda k. 280,293, faktury za siłownię k. 185-189, faktura za lekarstwa k. 191;

II.17. Powód w 2013 r. zawarł związek małżeński. Wraz z żoną mieszka na parterze domu rodziców. Sam z żoną prowadzi gospodarstwo domowe. Żona się nim opiekuje. Wykonuje większość prac domowych. Powód obecnie samodzielnie przeprowadza czynności samoobsługowe. Małżonkowie korzystają także z pomocy rodziców powoda, także finansowej i rzeczowej. Wspólnie z rodzicami jeżdżą na większe zakupy. Ojciec powoda prowadzi działalność gospodarczą – uprawę warzyw. Powód pomaga przy wykonywaniu prac fizycznych, gdyż jest stosunkowo silny. Ojciec często zabiera powoda w trasę, aby dotrzymał mu towarzystwa.

W tej chwili powód nie jest poddawany rehabilitacji. Dalszym ciągu przyjmuje leki przeciwpadaczkowe. Mówi niewyraźnie. Ma kłopoty z pamięcią. Podjął nieudaną próbę kontynuowania nauki w liceum.

Dowód: zeznania świadka J. K. (1) rozprawa z dnia 28 stycznia 2015 r. adn. 00:28 7 i nast.)

II.18. Na dzień 18 stycznia 2013 roku do wyczerpania sumy gwarancyjnej (300000 zł za jednorazowe zdarzenie) pozostała kwota 16593,11 zł. Podczas rozprawy w dniu 28 stycznia 2015 roku pełnomocnik pozwanego ad. 1 złożył oświadczenie o zaprzestaniu płatności renty należnej powodowi w II kwartale 2014 roku z uwagi na wyczerpanie sumy ubezpieczenia.

Okoliczności bezsporne;

III. **Ocena dowodów**

III.1. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zaferowanego przez strony niniejszego postępowania. Sąd ocenił wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (art. 233 § 1 k.p.c.).

III.2. Dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. (art. 244 § 1 k.p.c.). Dołączone do akt dokumenty urzędowe nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i prawdziwości. W oparciu o wyroki sądów karnych obu instancji (sygn. akt sprawy II K 612/03) Sąd ustalił osobę odpowiedzialną za szkodę wyrządzoną powodowi, szczegółową kwalifikację czynu zarzucanego pracownikowi pozwanego ad. 2. Stosownie bowiem do art. 11 k.p.c. Sąd związany jest ustaleniami prawomocnego wyroku skazującego.

III.3. Bardzo liczną grupę dowodów stanowiły dokumenty prywatne, które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. (art. 245 k.p.c.) Strony postępowania przedłożyły w szczególności: dokumenty związane z leczeniem powoda, orzeczenia lekarzy orzeczników ZUS, informacje o wysokości renty, obszerną dokumentację lekarską, świadectwa szkolne i dyplomy powoda, regulamin rekrutacji na studia. Dowody te nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności. Dostarczyły one Sądowi informacji związanych z długofalowym procesem leczenia i rehabilitacji powoda, jego życiem przed wypadkiem (przeciętne wyniki nauki w szkole, pewne sukcesy w dziedzinach sportu). Ponadto dały podstawę do przyjęcia założeń dotyczących wysokości dochodów uzyskiwanych przez powoda obecnie oraz hipotetycznych możliwości zarobkowych powoda.

III.4. Sąd dopuścił i przeprowadził w toku postępowania dowody z opinii biegłych sądowych z zakresu psychologii oraz neurologii celem zasięgnięcia wiadomości specjalnych (art. 278 k.p.c.).

III.4.1. Biegła sądowa z zakresu psychologii E. W. w sposób nad wyraz drobiazgowy, szczegółowy oraz kategoryczny przedstawiła kwestie związane z aktualnym stanem psychicznym powoda, jego uwarunkowaniami co do uczestnictwa w życiu społecznym. Wynik jej analizy nie pozostawia wątpliwości, że powód w dalszym ciągu odczuwa problemy związane z przebyłym zdarzeniem, ma problemy z koncentracją uwagi oraz pamięcią. Nie może w pełni normalnie wykonywać ról adekwatnych do wieku.

III.4.2. Sąd dopuścił z urzędu dowód z opinii biegłego sądowego w zakresie neurologii na okoliczność ustalenia czy aktualny stan zdrowia a w szczególności występujące u powoda dolegliwości w postaci: trudności w samodzielnym chodzeniu, wady wymowy, zaburzenia pamięci, zaburzenia koncentracji pozostają w związku przyczynowym z obrażeniami, jakich powód doznał w wypadku w dniu 30 marca 2003 roku w R..

III.4.2.1. W pierwszej kolejności podnieść należy, że w myśl art. 232 zd. 2 k.p.c. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę. Podzielić należy stanowisko wyrażone w wyroku SN z 5 listopada 1997 roku, sygn. akt III CKN 244/97 - Możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu nie wskazanego przez strony nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem bezczynność strony. Jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze sąd powinien skorzystać ze swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej. Sąd uznał, że doszło właśnie do takiej sytuacji, w której powstała konieczność wszechstronnego rozpoznania okoliczności sprawy. Sąd nie był bowiem kompetentny do rozstrzygania w kwestiach, które wymagają wiedzy specjalnej. Tymczasem twierdzenia strony powodowej zmierzały do wywiedzenia, że problemy ze strony układu nerwowego powoda związane są ze zdarzeniem. Powód częściowo wykazał też w oparciu o dowody z dokumentów prywatnych (dokumentacja lekarska), że występują u niego pewne zaburzenia. Dla weryfikacji twierdzeń powoda, w interesie obu stron postępowania, niezbędnym w ocenie Sądu pozostawało dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie neurologii.

III.4.2.2. Odnosząc się merytorycznie do wyników analiz przeprowadzonych przez biegłego sądowego z zakresu neurologii Sąd uznał je za sporządzone rzetelnie i profesjonalnie, z zachowaniem prawidłowej metodologii. Tym samym wnioski opinii biegłego mogłyby zostać w całości wykorzystane w ustalonym stanie faktycznym sprawy.

III.5. Sąd dopuścił i przeprowadził podczas rozprawy dowód z zeznań świadków: J. i J. K. (1) (rodziców powoda), S. B. (kolegi powoda), L. B. (ojca kolegi powoda), A. H. oraz J. Z. (1) (strażaka, sprawcy zdarzenia). Świadkowie zeznawali na okoliczności związane z wypadkiem, aktualnym stanem zdrowia powoda, jego planami zawodowymi, nauką. Ich zeznania uznać należy, w świetle pozostałych środków dowodowych, za spójne i autentyczne, złożone w sposób spontaniczny. Wiarygodność ich zeznań nie wzbudzała wątpliwości.

III.5.1. Rodzice powoda – J. i J. K. (3) przedstawili plany zawodowe powoda, jego dotychczasowe wyniki w nauce oraz informacje związane z uprawianiem sportu, uczestnictwem w klubach sportowych, a także trybu życia powoda. Sąd natomiast nie w pełni dał wiarę zeznaniom świadka J. K. (1) co do zdarzenia pobicia powoda kijem baseballowym. Poza tym, że takie zdarzenie miało miejsce nie sposób na podstawie tych zeznań oraz oświadczeń składanych przez świadka w wywiadzie lekarskim nie udało się ustalić skutków tego zdarzenia dla zdrowia i trybu życia powoda.

III.5.2. S. B. – jego zeznania w dużym stopniu umożliwiły ustalenie hipotetycznej sytuacji zawodowej powoda, która miałaby miejsce gdyby nie doszło do wypadku z 2003 roku. Trzeba podkreślić, że powód oraz S. B. pochodzili z podobnego środowiska, ich perspektywy życiowe należało uznać jako analogiczne. Wspólne plany związane z karierą w wojsku potwierdził również ojciec S. B. – L. B..

III.5.3. Zeznania A. H. były o tyle przydatne, że potwierdziły występowanie u powoda w pewnym okresie wady wymowy. Jej zeznania pozostawały spójne z zaświadczeniem lekarza logopedy. Tym niemniej nie usunęło to wątpliwości co do przyczyny zaburzeń zgłaszane przez biegłego sądowego.

III.5.4. Zeznania J. Z. (1) były pomocne w ustaleniu stanu faktycznego albowiem był on bezpośrednim, naocznym świadkiem wypadku powoda. Świadek bardzo dobrze pamiętał okoliczności zdarzenia. Tym niemniej z jego zeznań nie sposób wywodzić przyczynienia się powoda do powstania szkody. Powód jako osoba niewykwalifikowana w pożarnictwie, nie miał świadomości ryzyka, które wiąże się z uczestnictwem w akcji.

III.6. Dowód z przesłuchania stron dopuszczony i przeprowadzony w trybie art. 303,304 k.p.c. stanowił znikome uzupełnienie zebranego materiału dowodowego. Podzielić należy uwagi biegłej sądowej z zakresu psychologii co do tego, że relacje przedstawiane przez powoda a związane z bezpośrednim przebiegiem zdarzeń feralnego dnia są raczej rekonstrukcją opartą o wiedzę osób trzecich nie zaś wynikiem doświadczenia powoda.

IV. **Podstawa prawna rozstrzygnięcia**

Powód swoje żądanie wywodził ze skutków zdarzenia, do którego doszło w 2003 roku. W toku niniejszego postępowania dochodził roszczeń od zobowiązanych solidarnie podmiotów ponoszących odpowiedzialność za J. Z. (1) – bezpośredniego sprawcę zdarzenia, uznanego winnym przez Sąd karne. Jego żądania obejmowały dwa roszczenia, tj. **rentę oraz odpowiednią sumę zadośćuczynienia** z tytułu uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

IV.1. Pierwotnie powód skorzystał z dobrodziejstwa art. 822 § 4 k.c., w myśl którego uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. W ten sposób uzyskał od ubezpieczyciela świadczenia szczegółowo omówione w stanie faktycznym sprawy. Świadczenia zostały przyznane po przeprowadzeniu stosownego postępowania likwidacyjnego. Otrzymana kwota tytułem zadośćuczynienia (200000 zł) oraz renta wypłacana comiesięcznie nie stoją na przeszkodzie wytoczeniu powództwa w niniejszej sprawie.

IV.2. **Zarzut przedawnienia** podnoszony przez stronę pozwaną w okolicznościach niniejszej sprawy nie mógł zostać uwzględniony albowiem przy szkodzie wywołanej przestępstwem należy stosować terminy przedawnienia określone w art. 442¹ § 2 k.c. – jeżeli szkoda wynika z występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Zatem w dniu złożenia pozwu przeciwko obojgu pozwanym – 12 stycznia 2011 roku nie upłynął dwudziestoletni okres przedawnienia liczony od dnia 30 marca 2003 roku.

IV.3. **Legitymacja bierna pozwanego ad. 2** – w toku niniejszego postępowania ponad wszelką wątpliwość wykazana została legitymacja bierna pozwanego ad. 2. Należy w całości podzielić argumentację przedstawianą przez stronę powodową w piśmie procesowym z dnia 20 grudnia 2011 roku (k. 150 akt). W tym miejscu warto przytoczyć przepis art. 67 § 2 k.p.c. Za Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, lub organ jednostki nadrzędnej. W zakresie określonym odrębną ustawą za Skarb Państwa czynności procesowe podejmuje Prokuratura Generalna Skarbu Państwa. (...) w W. jest z pewnością państwową jednostką organizacyjną albowiem koszty jej finansowania pokrywane są z budżetu państwa – Komenda Powiatowa (...) w W. jest jednostką budżetową, co wprost przyznano w piśmie z dnia 6 marca 2009 roku (vide k. 43 akt).

IV.3.1. **Odpowiedzialność pozwanego ad. 2 co do zasady** wynika po pierwsze z ustaleń prawomocnego wyroku skazującego sprawcę zdarzenia – J. Z. (1). Niekwestionowanym w toku niniejszego postępowania pozostawało to, że sprawca zdarzenia, z którego powód wywodzi skutki prawne pozostawał strażakiem Komendy Powiatowej (...) w W., podlegał poleceniom i bezpośredniemu kierownictwu kierującego akcją ratowniczą, w dalszej kolejności Komendanta jednostki, w której służył. Skoro tak to zastosowanie znajduje przepis art. 430 k.c., który stanowi, że kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności. Wina strażaka J. Z. (1) została ustalona w prawomocnym skazującym wyroku sądu karnego. Związek przyczynowy pomiędzy obrażeniami doznanymi podczas zdarzenia z 2003

r. a stanem zdrowia powoda i jego aktualną sytuacją osobistą, zawodową i społeczną został wykazany zebrany w sprawie materiałem dowodowym. W szczególności brak dowodów na to, że to inne zdarzenia są przyczyną obecnych dolegliwości powoda, które uniemożliwiają mu normalne funkcjonowanie. Nie udało się jednoznacznie ustalić, że „zdarzenie z kijem basebolowym” było przyczyną późniejszych dolegliwości powoda. Nie udało się ustalić ponad wszelką wątpliwość tego, kiedy owo zdarzenie miało miejsce, jaki był jego przebieg i skutki. Brak dokumentacji z nim związanych, zaś same zeznania świadka w osobie J. K. (1) są dalece niejednoznaczne.

IV.4. **Odpowiedzialność pozwanego ad. 1** wynikała z kolei z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Zgodnie z art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. W okolicznościach faktycznych sprawy pozwany ad. 1 obejmował ubezpieczeniem sprawcę zdarzenia. Ubezpieczającym był zaś pracodawca sprawcy zdarzenia. Co istotne jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela (art. 824 § 1 k.c.). W toku niniejszego postępowania pozwany ad. 1 sygnalizował kilkakrotnie, że umówiona suma ubezpieczenia (300000 zł za jedno zdarzenie) ulega stopniowemu wyczerpaniu. Wreszcie zaprzestano wypłaty renty (ostatnio w wysokości 1154 zł) z uwagi na zakończenie odpowiedzialności ubezpieczyciela. W tej sytuacji powód właściwie sformułował żądanie pozwu o zasądzenie należnych roszczeń solidarnie od obydwu pozwanych. Ponoszą oni bowiem wspólną odpowiedzialność wywodzoną z jednego czynu zabronionego, tzw. odpowiedzialność in solidum. Tym niemniej z uwagi na wyczerpanie sumy ubezpieczenia powództwo względem (...) Spółki Akcyjnej w W. podlegało oddaleniu. W konsekwencji w oparciu o art. 824 § 1 k.c. Sąd orzekł jak w punkcie 4 sentencji wyroku.

IV.5. Pozwany ad. 2 w toku niniejszego postępowania zgłosił **zarzut przyczynienia się powoda do powstania szkody**. Pozwany wywodził bowiem, że nastolatek samowolnie uruchomił prądownicę, co z kolei doprowadziło do dalszych konsekwencji a finalnie do powstania trwałego uszczerbku na zdrowiu. Stopień przyczynienia pozwany oceniał na nie mniej niż 70%. W myśl art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Zgodzić się należy co do zasady z twierdzeniami pozwanego, że specyfika postępowania karnego oraz cywilnego jest odmienna. W tym pierwszym postępowaniu uwaga Sądu zogniskowana jest wokół osoby oskarżonego, jego stopnia winy bądź niewinności. Tymczasem dla ustalenia wysokości należnej kompensaty szkody w postępowaniu cywilnym kwestią wstępną pozostaje ustalenie czy a jeśli tak to w jakim stopniu poszkodowany przyczynił się do powstania szkody.

Niemniej jednak twierdzenia pozwanego ad. 2 pozostawały gołosłowne, oparte o liczne hipotezy. Tymczasem dla stwierdzenia przyczynienia się poszkodowanego nie wystarcza jakkolwiek powiązanie przyczynowe między zachowaniem poszkodowanego, a powstaniem lub zwiększeniem szkody, gdyż musi to być związek przyczynowy normalny w rozumieniu art. 361 & 1 k.c. Dlatego art. 362 k.c. może być zastosowany dopiero po ustaleniu istnienia takiego związku. (por. wyrok SN z 3 lipca 2006 roku, sygn. akt IV CSK 127/08). Skoro tak, to zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wskazaną w art. 6 k.c. rzeczą pozwanego ad. 2 w toku sprawy pozostawało udowodnienie takiego związku przyczynowo-skutkowego, który doprowadziłby Sąd do przekonania, że ewentualne zawinienie powoda doprowadziłoby w normalnym biegu spraw do powstania szkody. Takim dowodem nie mogą stać się zeznania J. Z. (1) albo środki dowodowe przeprowadzone w toku postępowania karnego. Nie sposób bowiem dopatrzeć się w nich potwierdzenia hipotezy pozwanego ad. 2. Powód nie mógł w chwili zdarzenia jako 17-letni chłopiec mieć jakiegokolwiek rozeznania w zasadach użycia sprzętu gaśniczego, ryzykiem z tym związanym, zasadami działania prądownicy itp. To strażacy jako profesjonaliści posiadają odpowiednią wiedzę, doświadczenie, uprawnienia, które umożliwiają im właściwe posługiwanie się narzędziami. Tak więc łańcuch przyczynowo-skutkowy bezpośrednio wskazuje na powiązanie niedochowania zasad bezpieczeństwa przez J. Z. (1) ze szkodą poniesioną przez powoda. Nie

można jemu przypisać w jakimkolwiek stopniu samowolnego uruchomienia zaworu spustowego prądownicy, skoro osoba odpowiedzialna nieroztropnie pozostawiła ten sprzęt w dyspozycji powoda.

IV.6. Roszczenie o rentę – zgodnie z art. 444 § 2 k.c. - jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Bezsporne w niniejszej sprawie jest to, że powód był osobą bezpośrednio poszkodowaną w wyniku zdarzenia z 30 października 2003 roku. Odpowiedzialność pozwanych została omówiona powyżej. Roszczenie powoda w istocie obejmowało jeden rodzaj świadczenia – rentę z tytułu całkowitej utraty zdolności do pracy zarobkowej.

Powód w niniejszej sprawie dochodził dwóch rodzajów renty – z tytułu utraconych zarobków oraz z tytułu zwiększonych potrzeb.

Renta tego rodzaju (z tytułu utraconych zarobków) powinna rekompensować poszkodowanemu uszczerbek, który wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia powstał w jego dochodach z tytułu pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej. Będzie on równy różnicy między hipotetycznymi dochodami, które osiągałby, gdyby nie doszło do zdarzenia szkodzącego, a dochodami, które uzyskuje, będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Poszkodowanemu przysługuje także roszczenie, jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia zwiększyły się jego potrzeby. Zwiększenie potrzeb poszkodowanego polega na konieczności pokrycia kosztów utrzymania, powstałych wyłącznie w następstwie zdarzenia szkodzącego. Będą nimi wszelkie koszty związane z zapewnieniem poszkodowanemu stałej lub doraźnej opieki, koszty zmiany warunków bytowych (środki lokomocji, mieszkanie; por. wyrok SN z dnia 13 października 1976 r., IV CR 487/76, LEX nr 7854), zmiany diety itp. (Kidyba A.(red.) Kodeks cywilny – komentarz, LEX 2014).

Pozwani w toku niniejszego postępowania w żaden sposób nie kwestionowali **wysokości żądanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb (800 zł)**, zatem Sąd uznał to roszczenie w pełnej wysokości.

Z kolei ciężar dowodu przesłanki całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej spoczywa na poszkodowanym, jednak dowodem nie musi być orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS czy decyzja o przyznaniu inwalidztwa (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 25 stycznia 2012 r., I ACa 1360/11, LEX nr 1108779). Dla określenia wysokości renty nie jest niezbędne ustalenie stopnia inwalidztwa (por. wyrok SN z dnia 19 maja 1969 r., II PR 159/69, OSN 1970, nr 4, poz. 64), a jednocześnie inwalidztwo ustalone przed zdarzeniem szkodzącym nie wyłącza przyznania poszkodowanemu renty uzupełniającej od osoby odpowiedzialnej za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia (por. wyrok SN z dnia 8 czerwca 1994 r., II PRN 3/94, OSN 1994, nr 5, poz. 87). Przytoczone powyżej tezy z orzecznictwa sądowego jednoznacznie wskazują na to, że Sąd w swoim orzeczeniu nie jest związany orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS – w szczególności co do okresu trwania niezdolności do pracy, jej rodzaju. Sąd ma w tym zakresie pełną swobodę we wnioskowaniu w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe.

IV.6.1. Wysokość renty z tytułu utraconych zarobków należnej powodowi

W pierwszej kolejności zważyć należy, że powód prawda domagał się podwyższenia renty już przyznanej przez ubezpieczyciela jako jednego z podmiotów zobowiązanych do kompensaty za szkodę. Zgodnie z art. 907 § 2 k.c. jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

Zmiana renty wyrównawczej ustalonej w toku postępowania likwidacyjnego, dorozumianej ugody pomiędzy poszkodowanym a ubezpieczycielem nie następuje automatycznie, lecz wymaga orzeczenia sądu. W toku niniejszego postępowania powód zdołał wykazać, że wysokość otrzymywanej renty jest rażąco niska w stosunku do hipotetycznej wysokości dochodów, które mógłby otrzymywać, gdyby nie doszło do wypadku.

Obowiązkiem sądu jest ustalenie najbardziej prawdopodobnych zarobków, uwzględniając realnie istniejące możliwości uzyskania awansu, podwyżek płac i innych korzyści, jakich pozkodowany został pozbawiony w następstwie wypadku. (por. wyrok SN z dnia 20 czerwca 1972 roku, sygn. akt II PR 140/72).

Sąd zważył, że nieprawdopodobnym jest, aby powód w chwili zasądzenia renty uzyskał już stopień podporucznika. Taka konstatacja podyktowana jest przede wszystkim miernymi wynikami w nauce. Powód nie rokował zatem spełnienia wymogów rekrutacyjnych do szkoły podoficerskiej albo Akademii Marynarki Wojennej. Tym niemniej w drodze analogii zdaniem Sądu można było przeanalizować karierę zawodową świadka S. B. wywodzącego się z podobnego jak powód środowiska, mającego podobne możliwości rozwoju. Świadek wprawdzie został przyjęty do szkoły wyższej, jednakże jej nie ukończył. Mimo to został żołnierzem zawodowym.

Dalece prawdopodobnym byłoby zatem, że przy dużym stopniu determinacji w dążeniu do obranego celu, mając na uwadze uwarunkowania rodzinne i środowiskowe, powód mógłby uzyskać status żołnierza w stopniu starszego szeregowca. Osiągane wynagrodzenie byłoby więc wyższe aniżeli minimalne (por. wysokość renty z tytułu utraconych zarobków dobrowolnie wypłacana przez pozwanego ad. 1).

Rentę odszkodowawczą (regulowaną przepisami Kodeksu cywilnego) wylicza się w wartościach netto (bez uwzględnienia tej części potencjalnych dochodów, którą należałoby potraktować jako zaliczkę na podatek dochodowy oraz składkę na ubezpieczenia społeczne, ponieważ odszkodowanie cywilne nie jest przychodem podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych ani oskładkowaniu składkami na ubezpieczenia społeczne). Renta o charakterze odszkodowawczym nie jest przychodem ze stosunku pracy. (wyrok SN z dnia 23 listopada 2010 roku, sygn. akt II PK 47/10).

Regularne wynagrodzenie netto świadka S. B. (żołnierza zawodowego w stopniu szeregowca) w 2011 roku wynosił 2187 zł netto. Z kolei dochód powoda z tytułu renty wypłacanej z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniósł 752,18 zł. W konsekwencji należna powodowi renta z tytułu utraconych zarobków stanowi różnicę (2187 zł - 752 zł), tj. około 1435 zł.

IV.6.2. Łącząc rentę z tytułu zwiększonych potrzeb (800 zł) oraz rentę z tytułu utraconych zarobków (1435 zł) pozwany ad. 2 jest obowiązany do miesięcznej zapłaty na rzecz powoda kwoty 2235 zł.

IV.6.3. Sposób obliczenia świadczeń należnych powodowi:

IV.6.3.1. Do czerwca 2014 roku powodowi wypłacano już kwotę 1054 zł. Różnica pomiędzy kwotami wypłacanymi a rentą przyznaną w niniejszym postępowaniu wyniosła 1181 zł.

IV.6.3.2. Za okres od listopada 2010 roku do lipca 2011 roku, tj. 10 miesięcy suma świadczeń rentowych wyniosła 11810 zł.

IV.6.3.3. Odpis pozwu doręczono pozwanemu ad. 2 w dniu 22 sierpnia 2011 roku, zatem uznać należało, zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 481 § 1 k.c., że popadł on w opóźnienie z zapłatą renty na rzecz powoda począwszy od września 2011 roku.

IV.6.3.4. Od sierpnia 2011 roku do czerwca 2014 roku powodowi miesięcznie należna była kwota 1181 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po wymagalności poszczególnych rat, tj. od dnia 11-go każdego kolejnego miesiąca do dnia zapłaty.

IV.6.3.5. Za okres od lipca 2014 roku do stycznia 2015 roku należna kwota renty wynosiła już 2235 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po dniu wymagalności poszczególnych rat, tj. od dnia 11-go każdego kolejnego miesiąca do dnia zapłaty.

IV.6.3.6. Renta na przyszłość - począwszy od lutego 2015 roku, tj. od miesiąca, w którym zapadł nieprawomocny jeszcze wyrok Sądu I instancji pozwany obowiązany jest do zapłaty kwoty 2235 zł miesięcznie.

IV.6.4. Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 444 § 2 k.c. Sąd orzekł jak w punktach 1,2,4 sentencji wyroku.

IV.7. **Roszczenie o zadośćuczynienie** znajduje swoją podstawę prawną w art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. – w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Przesłanki odpowiedzialności pozwanego ad. 2 co do zasady wyjaśniono powyżej. Przedmiotem sporu pomiędzy stronami pozostawało jednakże to, jaka kwota jest „odpowiednią” w rozumieniu przywołanych przepisów.

Pozwany ad. 1 co do zasady uznał swoją odpowiedzialność wobec powoda, wypłacił jemu kwotę 200000 zł tytułem odpowiedniej sumy zadośćuczynienia. W ocenie powoda ta kwota nie w pełni zrekompensowała jego krzywdę i dlatego domagał się w niniejszym postępowaniu zasądzenia dodatkowo kwoty 800000 zł. Sąd uznał, że ta wysokość zadośćuczynienia jest stanowczo wygórowana. Jednocześnie jednak należało podwyższyć świadczenie pierwotnie przyznane przez pozwanego ad. 1.

IV.7.1. Zadośćuczynienie nie jest karą, lecz sposobem naprawienia krzywdy. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości, oraz cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia w postaci np. zeszpecenia, wyłączenia z normalnego życia itp. Celem zadośćuczynienia jest przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Powinno ono mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości (a więc prognozy na przyszłość). Przy ocenie więc „odpowiedniej sumy” należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności danego wypadku, mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy (wyrok SN z 3 lutego 2000 r., I CKN 969/98, Lexis.pl nr 390248).

IV.7.2. Powód wskutek wypadku doznał licznych obrażeń ciała, musiał się poddać długotrwałemu procesowi leczenia i rehabilitacji. Następstwa porażenia prądem będą miały charakter trwały. W dniu zdarzenia powód miał 17 lat, więc wchodził dopiero w życie dorosłe. Nagle jego perspektywy uległy drastycznemu pogorszeniu. Przekreślone zostały jego plany życiowe i zawodowe. Te wszystkie okoliczności w ocenie Sądu powodują, że kwota wypłacona przez pozwanego ad. 1 jest niewystarczająca.

Z drugiej zaś strony powód z czasem powrócił do niektórych aktywności życiowych typowych dla swojego wieku. Nie jest całkowicie wyłączony z życia społecznego – zawarł związek małżeński, funkcjonuje w rodzinie, pomaga ojcu w prowadzeniu działalności gospodarczej. Generalnie więc może uczestniczyć w życiu społecznym. W pewnym zakresie może również kontynuować swoje zainteresowania w kierunku sportu – uczestniczy w zajęciach na siłowni.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd uznał, że sumą odpowiednią w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. będzie kwota 300000 zł (200000 zł wypłacone już wcześniej oraz dodatkowo 100000 zł).

Wobec tego, na podstawie art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. Sąd orzekł jak w punkcie 3 i 4 sentencji wyroku.

IV.7.3. Powód wniósł o zasądzenie **odsetek od zasądzonego na jego rzecz zadośćuczynienia** od dnia zasądzenia do dnia zapłaty. W myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd uznał, że istotnie w okolicznościach niniejszej sprawy pozwany popadł w opóźnienie w momencie, gdy ustalono należną powodowi wysokość świadczenia z tytułu zadośćuczynienia. Dlatego też na podstawie cytowanego przepisu należało orzec o odsetkach jak w punkcie 3 sentencji wyroku.

V. Koszty postępowania

5.1. O rozliczeniu kosztów postępowania pomiędzy powodem a pozwanym (...) Spółką Akcyjną w W. Sąd orzekł w punkcie 5 sentencji wyroku mając na uwadze art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. Powód przegrał sprawę,

zatem obowiązana jest zwrócić pozwanemu na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów postępowania w niniejszej sprawie złożyły się koszty zastępstwa procesowego 2400 zł (por. §6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 490).

5.2. O rozliczeniu kosztów postępowania pomiędzy powodem a pozwanym Skarbem Państwa – (...)w W. Sąd orzekł w punkcie 6 sentencji wyroku biorąc pod uwagę art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. Żądanie powódki zostało uznane tylko częściowo, zatem koszty zostały stosunkowo rozdzielone – w ten sposób, że powód wygrał sprawę w 87%, zaś pozwany w 13%. Sąd rozstrzygnął jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu i pozostawił szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu. Po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, referendarz sądowy w sądzie pierwszej instancji wyda postanowienie, w którym dokona szczegółowe wyliczenie kosztów obciążających strony.